

De afvalwatersector roept op alle soorten vochtige doekjes plasticvrij te maken. Dat scheelt vele miljoenen euro's en vervuiling.

De bal ligt bij jullie: Maak vochtige doekjes plasticvrij!

Vochtige doekjes veroorzaken aanhoudende problemen in het afvalwatersysteem, en milieuvervuiling vanwege de plastic vezels. Sinds 2007 is bekend dat plastic vochtige doekjes leiden tot tientallen miljoenen euro's onnodige beheer- en onderhoudskosten in het afvalwaterbeheer. Maar tot op heden hebben gemeenten en waterschappen hier nog geen verandering in gezien, zoals blijkt uit onderzoek van Stichting RIONED, de Unie van Waterschappen en Sweco. Deze kosten en de bijkomende milieuvervuiling zijn te voorkomen met een verbod op plastic-bevattende vochtige doekjes onder de Single Use Plastics Directive.

Eén van de vele door plastic doekjes vastgelopen rioolpompen

Plastic doekjes in de toiletput

Onze samenleving is gericht op comfort, en vochtige doekjes worden gewaardeerd en veel gebruikt door een aanzienlijk deel van de bevolking. Hoewel doekjes eigenlijk altijd bij het **vaste afval** horen, wordt een deel van de consumenten verleid om schoonmaakdoekjes zoals vloer-, sanitair-, baby- en make-updoekjes in de toiletput te gooien.

Het probleem: milieuvervuiling en rioolverstoppingen

Wegwerpschoonmaakdoekjes zijn stevig en bestaan momenteel grotendeels uit plastic, wat resulteert in talrijke problemen in het afvalwatersysteem en de verspreiding van microplastics. Ons afvalwatersysteem levert topprestaties: het werkt vrijwel altijd, voert bijna alles moeiteloos af en zuivert de afvalwaterstroom tegen beperkte kosten.

Het gedrag van de 18 miljoen mensen in ons land beïnvloedt echter de prestaties van het afvalwatersysteem. Wanneer we spullen wegspoelen die niet oplossen, leidt dit tot **verstoppingen, storingen en vastlopende pompen**. Chemische stoffen en plastics kunnen niet uit het water worden gefilterd door de afvalwaterzuiveringen, waardoor ze in ons oppervlaktewater belanden en milieuvervuiling veroorzaken.

De onnodige kosten voor de samenleving die worden in het onderzoek geschat op € 1,25 tot € 1,45 per inwoner. Voor Nederland als geheel betekent dit een kostenpost van € 22 tot € 26 miljoen per jaar.

Nederland in perspectief

De onnodige kosten voor de samenleving die worden in het onderzoek geschat op € 1,25 tot € 1,45 per inwoner. Voor Nederland als geheel betekent dit een kostenpost van **€ 22 tot € 26 miljoen per jaar**. Over het algemeen is de doekjesproblematiek erg vergelijkbaar in onze buurlanden, zoals Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, het Vlaams Gewest en Oostenrijk. De door Stichting RIONED geïnventariseerde maatschappelijke kosten liggen in deze landen tussen de € 0,07 en € 3,00 per jaar per inwoner. Nederland is zeker geen uitschieter qua kosten per inwoner. Dus ook onze buurlanden zullen de doekjesproblematiek willen oplossen.

¹ <https://codigroup.com/onze-waarden/>

² <https://www.gov.uk/government/news/uk-wide-ban-on-wet-wipes-containing-plastic-to-be-put-into-law>

Bronaankpak: verbod op Europees niveau

Wat niet in ons afvalwatersysteem terecht komt, hoeft ook niet te worden verwijderd. Hoe minder plastic in het systeem, hoe beter voor het milieu en de kosten.

Vochtige doekjes kunnen technisch gezien prima alleen van papier worden gemaakt. Deze vallen sneller uit elkaar, waardoor ze ons afvalwatersysteem niet langer verstopten en geen milieuverontreiniging veroorzaken. De rijksoverheid kan plasticvrije doekjes op Europees niveau regelen bij de komende herziening van de Single Use Plastic Directive. Een Europese regeling is een logische keuze, omdat hierdoor het verbod op grotere schaal wordt ingevoerd en het concurrentievoordeel van plasticdoekjes wordt geëgaliseerd.

Hoe minder plastic in het systeem, hoe beter voor het milieu en de kosten.

Producenten willen én kunnen wel plastic-vrij

Vooruitstrevende producenten van doekjesmateriaal zoals Codi (Veenendaal) willen de komende jaren het gebruik van plastic in consumentendoekjes uitbannen.¹ Technisch zijn er geen belemmeringen, het draait om de kost- en productieprijzen. Plastic bevattende doekjes zijn nu nog goedkoper te maken én leveren retailers een hogere marge op.

Duidelijke regelgeving, een helder tijdspad en eventueel belasting op wegwerpproducten die plastic bevatten zullen zorgen dat de toeleveranciers en verkoopkanalen overgaan op **100% plasticvrije doekjes**.

Het Verenigd Koninkrijk laat zien dat een verbod op plastic bevattende doekjes mogelijk is, in april 2024 heeft de regering dat afgekondigd mede met steun van grote retailketens zoals Boots, Tesco, Aldi en Holland & Barrett.²

Wij roepen de Tweede Kamer en het kabinet op om zo snel mogelijk toe te werken naar een Europees verbod op de productie en verkoop van plastic-bevattende vochtige doekjes voor eenmalig gebruik en met de retailers te komen tot uitbannen ervan.

Deze oproep tot plasticvrije doekjes is een initiatief van Stichting RIONED en wordt gesteund door:

Ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ondersteunt het initiatief.